

כימיה - טבלת מיקוד למידה והמלצות הוראה - חטיבה עליונה תשפ"ב בלבד

רשימת הנושאים שלא ילמדו במסגרת המיקוד בשנת תשפ"ב בלבד	רשימת הנושאים שילמדו במסגרת המיקוד בשנת תשפ"ב בלבד	פרקים
	מצבי צבירה חומרים שפת הכימאים מיומנויות החקר המדעי	מושגי יסוד
רדיואקטיביות האטום: חוק קולון רדיוס האטום אנרגיית ינון ראשונה	חלקיקי האטום הגרעין טבלה מחזורית אלקטרונים האטום: יונים חד-אטומיים	מבנה האטום
קשר קוולנטי: אנרגיית קשר אורך קשר חומרים אטומריים חומרים מתכתיים	קשר קוולנטי: קשר טהור, קשר קוטבי קשר יחיד, כפול, משולש אלקטרושליליות מטען חלקי (חיובי/שלילי) מולקולה חומרים מולקולריים חומרים יוניים	מבנה וקישור
המצב הגזי	המול תמיסות	סטוכיומטריה
פעילות יחסית של מתכות קורוזיה דרגות חמצון: דרגות חמצון של תרכובות פחמן איזון תגובות חמצון חיזור: קביעת היחס בין מספר המולים של המגיב או התוצר למספר המולים של אלקטרונים שעובר בתגובה. חישוב מספר מול אלקטרונים שעוברים בתגובה. אנטיאוקסידנטים	מושגי יסוד דרגות חמצון: כללים לקביעת דרגות חמצון דרגת חמצון: מרבית (מקסימאלית), מזערית (מינימלית) איזון תגובות חמצון חיזור: קביעת מחמצן ומחזור על פי שינוי בדרגות חמצון	חמצון חיזור
	מושגי יסוד חומצות בסיסים מים pH	חומצות ובסיסים

רשימת הנושאים שלא ילמדו במסגרת המיקוד בשנת תשפ"ב בלבד	רשימת הנושאים שילמדו במסגרת המיקוד בשנת תשפ"ב בלבד	פרקים
<p>אבות המזון <u>חומצות שומן:</u></p> <p>השוואת טמפרטורות היתוך של חומצות שומן גורמים משפיעים: אורך השרשרת דרגת ריוויין סוג איזומריה גיאומטרית - התלמידים ידעו לקבוע את הגורם המשפיע, אך לא יתבקשו לנמק.</p> <p>חומצות שומן חיוניות</p> <p><u>טריגליצרידים:</u> תגובת איסטור לקבלת טריגליצריד. הידרוליזה של טריגליצריד. השפעת הרכב חומצות השומן בטריגליצריד על טמפרטורת ההיתוך</p>	<p><u>חומצות שומן:</u> נוסחאות ייצוג שונות חומצות שומן רוויות ובלתי רוויות חומצות שומן בלתי רוויות בעלות איזומריה גיאומטרית ציס וטרנס השוואת טמפרטורות היתוך של חומצות שומן</p> <p>תגובת הידרוגנציה: סיפוח מימן לקשר כפול</p> <p><u>טריגליצרידים:</u> הגדרה ומבנה</p>	כימיה של מזון
<p>חד סוכרים דו סוכרים רב סוכרים</p>		כימיה של מזון - סוכרים
<p><u>שינויי אנתלפיה בתגובות כימיות:</u> חישוב השינוי באנתלפיה של תגובה בעזרת אנתלפיות קשר.</p>	<p>מושגי יסוד <u>שינויי אנתלפיה בתגובות כימיות:</u> אנתלפיה ושינוי אנתלפיה. תגובות אקסותרמיות. ותגובות אנדותרמיות. יחידות מידה. שינויי אנתלפיה במהלך שינויים במצבי צבירה. חישוב השינוי באנתלפיה לפי חוק הס.</p>	אנרגיה
<p><u>שינוי התנאים במערכת שיווי משקל:</u> שינוי טמפרטורה הוספת זרז</p>	<p>קצב תגובה שיווי משקל <u>שינוי התנאים במערכת שיווי משקל:</u> שינוי ריכוז</p>	קצב תגובה ושיווי משקל
	<p>אנטרופיה ספונטניות של תגובה</p>	מדוע מתרחשות תגובות
<p>מבוא שיקולים בהקמתה של תעשיית הברום בישראל</p>	<p>מבוא ברום ותרכובותיו עקרונות כלליים בפיתוח מוצר בתעשייה</p>	ברום ותרכובותיו
<p>תהליכי הייצור סידן ברומי CaBr_2</p>	<p>תהליכי הייצור ברום Br_2 מימן ברומי HBr נתרן ברומטי NaBrO_3 ואשלגן ברומטי KBrO_3</p>	
<p>שימושים של תרכובות ברום תרכובות ברום בקידוחי נפט.</p>	<p>שימושים של תרכובות ברום תרכובות ברום בעלות פעילות ביולוגית (ביוצידים). מעכבי בעירה.</p>	

רשימת הנושאים שלא ילמדו במסגרת המיקוד בשנת תשפ"ב בלבד	רשימת הנושאים שילמדו במסגרת המיקוד בשנת תשפ"ב בלבד	פרקים
	מבוא לעידן הפלסטיק - מקרומולקולות מקרומולקולות	פולימרים
תהליכי פילמור - כיצד נוצרות מקרומולקולות פילמור סיפוח: פולימר גבה צפיפות - הכרת המושג בלבד פולימר נמוך צפיפות - הכרת המושג בלבד פילמור דחיסה: דרגת פילמור ממוצעת - הכרת המושג בלבד, ללא חישובים. מסה מולרית ממוצעת - הכרת המושג בלבד, ללא חישובים. הידרוליזה של קשר אסטרי. הידרוליזה של קשר אמדי. קופולימר. קופולימר אקראי.	תהליכי פילמור - כיצד נוצרות מקרומולקולות פילמור סיפוח: שיטות פילמור – סיפוח מונומר יחידה חוזרת פילמור דחיסה: שיטות פילמור – דחיסה פוליאסטר ופוליאמיד מונומר יחידה חוזרת יחידה חוזרת של הפולימר קטע מייצג של הפולימר נוסחת הפולימר	
	הערכות מרחבית של מקרומולקולות הערכות מרחבית של מקרומולקולות	
	התארגנות שרשרות הפולימר בצבר ותכונות הפולימר התארגנות שרשרות הפולימר בצבר ותכונות הפולימר	
פולימרים תרמופלסטיים, תרמוסטיים ואלסטומרים - קשרי צילוב פולימרים תרמופלסטיים: מסיסות של פולימרים. קשרי צילוב. פולימרים תרמוסטיים ואלסטומרים.	פולימרים תרמופלסטיים, תרמוסטיים ואלסטומרים - קשרי צילוב פולימרים תרמופלסטיים: פולימרים תרמופלסטיים. מבנה של פולימרים תרמופלסטיים. שינויים במבנה הפולימר החלים בתהליך המתיחה. סיבים. מאפייני מבנה של סיבים.	
	פרק 1 מבוא קרינה אלקטרומגנטית המבנה האלקטרוני של אטומים האורביטל האטומי	כימיה פיזיקלית
פרק 3 המבנה האלקטרוני של מוצקים	פרק 2 ראיית צבעים אורביטלים מולקולריים הקשר בין מבנה המולקולה וצבעה	
	מושגי יסוד השלד הפחמני משפחות וקבוצות פונקציונליות איזומריה אופטית חומצות ובסיסים	כימיה אורגנית מתקדמת
	מנגנון התגובה מנגנון התגובה	

רשימת הנושאים שלא ילמדו במסגרת המיקוד בשנת תשפ"ב בלבד	רשימת הנושאים שילמדו במסגרת המיקוד בשנת תשפ"ב בלבד	פרקים
תגובות התמרה S_{N1}	תגובות התמרה תגובות התמרה S_{N2}	
תגובות אלימינציה תגובות אלימינציה $E2$ $E1$ אלימינציה כנגד התמרה אלימינציה וסיפוח	תגובות סיפוח תגובות סיפוח	
	מבוא למדעי החיים הכימיה של התא	ביוכימיה
מחומצות אמיניות לחלבונים תכונות חומצה - בסיס של חומצות אמיניות. יצירת חלבון מחומצות אמיניות - ההבדלות הבאות לא במיקוד : <ul style="list-style-type: none"> • התלמידים ידעו לחשב את המטען של פפטיד • התלמידים ידעו למצוא את הנקודה האיזואלקטרית של פפטיד (לפפטידים המכילים עד 5 שירים של חומצות אמיניות) 	מחומצות אמיניות לחלבונים חומצות אמיניות כאבני בניין של החלבונים. יצירת חלבון מחומצות אמיניות. מבנה החלבון : שלוש רמות ארגון.	
מחומצות גרעין לחלבונים תהליך התרגום : המנגנון והקוד הגנטי	מבסיסים לחומצות גרעין מבסיסים לחומצות גרעין : דנ"א (DNA) הרכב ומבנה. אריזת הדנ"א (DNA) בגרעין. רנ"א (RNA) : הרכב ומבנה. תהליך התעתוק.	
איכות מי השתייה שיטות אנליטיות לקביעת ריכוז המומסים במים : מיומנויות עבודה במעבדה : <ul style="list-style-type: none"> - טיטרציה טיטרציה כשיטת מדידה : <ul style="list-style-type: none"> - נקודת סוף - נקודת שוויון - אינדיקטור - טיטרציה עם EDTA לקביעת קשיות מים - טיטרציה למציאת ריכוז יוני כלוריד תהליכי טיהור	איכות מי השתייה תכונות המים יחידות ריכוז בתמיסות שיטות אנליטיות לקביעת ריכוז המומסים במים : מיומנויות עבודה במעבדה : <ul style="list-style-type: none"> - ספקטרופוטומטריה - מיהול מדידה כמותית : חזרות על ניסוי, ממוצע, דיוק, סטיית תקן, מהימנות של תוצאות ספקטרופוטומטריה כשיטת מדידה : <ul style="list-style-type: none"> - גרף כיול - חוק בר למבר - בחירת שיטת מדידה 	כימיה של הסביבה
	איכות האוויר ואפקט החממה ספקטרוסקופיה התחממות גלובלית ("אפקט החממה")	

רשימת הנושאים שלא ילמדו במסגרת המיקוד בשנת תשפ"ב בלבד	רשימת הנושאים שילמדו במסגרת המיקוד בשנת תשפ"ב בלבד	פרקים
	מושגי יסוד חזרה והרחבה חזרה והרחבה	אנרגטיקה ודינמיקה שלב שני
	החוק הראשון של התרמודינמיקה אנרגיה חום ועבודה	
	אנטרופיה והחוק השני של התרמודינמיקה אנטרופיה	
אנרגיה חופשית אנרגיה חופשית, ΔG ומצב שיווי משקל. תיאור גרפי של השתנות ΔG עם השינוי בהרכב המערכת, בטמפרטורה קבועה. הקשר בין ΔG , לקבוע שיווי המשקל, K , ולמנת הריכוזים, Q , (ללא חישובים). הקשר בין ΔG^0 לבין K (ללא חישובים). השפעת הטמפרטורה על ΔG^0 . טמפרטורת היפוך, $T_{\text{היפוך}}$. ההבהרות הבאות לא במיקוד: <ul style="list-style-type: none"> • התלמידים ידעו להבחין בין ΔG^0 לבין ΔG. • התלמידים יבינו את המשמעות של העקומה המתארת את ההשתנות ΔG עם השינוי בהרכב המערכת. • התלמידים יכירו את הקשר בין ΔG^0 לבין קבוע שיווי-המשקל, K, (ללא חישוב ותרגול) 	אנרגיה חופשית אנרגיה חופשית. אנרגיה חופשית תקנית וספונטניות של תגובה. סיווג תהליכים על פי הסימן של ΔH^0 ו- ΔS^0 . תגובות התהוות. חישוב ערכי ΔG^0 בעזרת הנוסחה $\Delta G^0 = \Delta H^0 - T\Delta S^0$. אנרגיה חופשית תקנית של התהוות. יצבות תרמודינמית.	
	שלבי החקר	מעבדת החקר
מספר הניסויים הנדרש 1 ניסוי רמה 1 1 ניסוי רמה 2 מלא	מספר הניסויים הנדרש 1 ניסויים רמה 1 2 ניסויים רמה 2 חלקי 3 ניסויים רמה 2 מלא	
ניסוי רמה 3 ללא ביצוע הניסוי של השאלה "המתגלגלת" ואילך.	ניסוי רמה 3 ביצוע ניסוי עד השלב של תכנון ניסוי לשאלה המתגלגלת, כולל.	מיני מחקר רמה 3